

SZENTÉS és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU HETILAP

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési ár

egy negyed évre 1 frt, fél évre 2 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket

és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Aratás idején.

Szentes, 1889. július 13.

Rendbe dől az aranszínben ringatózózt kalászos istenáldása a munkás kezek kaszája alatt, javában foly az aratás, sőt sok helyen már a nyomtatás is s maholnap csűrbe kerül az ideai gabonatermés.

Nem valami dús áldásnak bizonyult ez az ideai, legalább a korábbi évekhez viszonyítva nem; sőt egyes határakban, mint pld. az orosháziban is, bízást ísüges termés konstatállható.

S nem csak mennyiségre: még inkább minőségre marad az ideai termés messze a korábbi éveké mögött. A gabona szeme, még ott a hol színe szép piros is, megszorult, ráncos, korpát növelő, de kevés benne a lisztartalom s nem csoda, hogy a gazda ilyenkor elkedvetlenedik, kivált ha látja, hogy a silány termésk dacára sem emelkedik a tavalyi búza ára, sőt a mult héten már lendületet vett áremelkedés is — ujabban hanyatlott, hogy új búza is jött már forgalomba.

Szomorú jelenség ez nálunk, egy kiválóan mezőgazdasággal foglalkozó államban, hol minden egyéb: ipar és kereskedelem lendülete szoros kapcsolatban áll a mezőgazdasági termények

bőségével vagy fogyatékos voltával, de még inkább ezek árával.

De ép ez a szomorú jelenség gondolkozásra kész gazdasági viszonyaink fölött s e gondolatok rendszerint arra terelik figyelmünket, hogy a tulajdonképeni hiba nem abban rejlik nálunk: hogy milyen lesz egy-egy év gabona termése, — hanem igenis abban, hogy még mindég nagyon kevés, úgy szólván semmi tért sem hódított nálunk a gyakorlati, intenzív mezőgazdaság.

Mert elvégre is esőt, szárazságot nem rendelhetünk meg tetszésünk szerint. A természeti hatalmak fölött még a mai tudományosság fegyvereivel sem rendelkezhetünk egész önkényűen. De azt igenis megtehetjük, hogy gazdálkodásunkat másként és úgy rendezzük be, hogy az ne legyen teljességgel csak az időjárás viszontagságainak kiszolgáltatva; megtehetjük, hogy a gabonatermelés mellett földjeink egy részét legelők s ezáltal az állattenyésztésnek szenteljük; megtehetjük, hogy olyan újabb terményágakat kultiváljunk, amelyek az elemek romboló hatásának: fagy, túlságos esőzések, szárazság, állandó nyári hőség, jobban ellenállanak, mint a gabonanieműek.

Azt fogják ellenvetni, hogy — ha nagy a szárazság: legelő sincsen s ek-

kor az állattenyésztés sem fizet. Ez bizonyosan így van, de a tapasztalás azt mutatja, hogy ritka esztendő az, mikor gabonatermés és takarmányfélék egyaránt szűken fizetnek s így bizonyos, hogy az okszerű, intenzív gazdálkodásnál, ha mit a gazda a szűkebb gabonatermésben veszít is, kára legalább részben megtérül a lábas jószágon.

De nem pusztán az állattenyésztésre kell az intenzív gazdálkodásnak kiterjednie. Figyelem és gond fordítandó a földek árkolására, csatornázására, a talajjavításra, mi ismét szorosan összefügg az állattenyésztéssel, kellő befásításra és végre újabb terményágak kultiválására.

És főleg ez utóbbi az, amit nálunk alig méltatnak figyelemre, holott példákkal mutatjuk be ennek kiváló hasznos voltát.

Ujvárospon például, a gróf Károlyiak egyik bérlője, mintegy 50 hold területet vett olyformán művelés alá, hogy azon mákot termelt. Mi itt az ilyen gazdát kikacagnánk; pedig az eredmény, melyet e bérlő elért inkább arra való, hogy utánzásra buzdítson, mert 50 hold mákvetése oly dúsan termelt, hogy gőzcséplővel volt kénytelen a mákot kicsepelni, melynek törekje a gőzkazánhoz is a legjobb tüzelőanyag.

TÁRGA.

A pusztai templom.

Elbeszélés. Irta: Pilcz Mór.

(Folytatás.)

(5)

Csaknem félve tekintett az ajtó felé: ha nem jönnek e be az emberek, vele a halottvárszón osztozni.

S im, a harcedzett férfit egyszerre úgy érzi, hogy hideg borzadály fut rajta keresztül. A vén asszony szemei csandesen kinyíltak, mereven bámultak Patonayra s míg egy halvány mosoly révedezett ajkán és szépté meg holtra vált vonásait, halkán mormogá: — Ah, — te — vagy — István! — Milyen jó, — hogy te vagy! —

Patonay rémülten hátrált, ahogy az ismeretlen banya keresztnevén szólította. Mintegy varázslatnak engedve, tapadt te kintre merőn az agy nő melyen benulló szemekre, melyek távilági kekes fényben lángoltak elő őregékből.

E szemek, e hang! Milyen emlékezés zajlottak kebelében ennek halatára! Ököibe szorított jobbát izzó homlokát hoz tapasztva, ismét előrehajolt a szeliden reá mosolygó koldusnó föl.

— Szentségeség! — kiáltá egyszerre igazatóságát remegve. — Ilona! Ilona néném! E pillanatban az ivó aajtaja nagy robbanással megnyílt, s az örmester botorkált be egyik kezében vizes cseherrel, a másik kezével pedig a remegő, könyörgő csaplárosnét gallerjánál fogva tolván maga előtt.

— Tessék ezredes uram, a víz; itt meg ez a mudárijesztő vén asszony!

— Nincs többé rá szükségem! Nincsen rá szükségem! felelt Patonay igaztalan. Az öreg asszony magához tért. Pusztulj, vén gonosz, rivált a csaplárosnéra. Láss utána, hogy nyomban kocsi álljon el!

A csaplárosné ketszer se mondatta ezt magának, egyetlen ugrással kivált volt az ajtón. Elkor Patonay megragadta a hámulós örmester gallerját, megrázta emberül és tompa hangon szolt:

— Az istenért, örmester, siess, keríts valami kocsit elő, akármibe kerül is. Ha kell: vedd meg valamelyik vásárosét, akár mindenestől, ami árú rajta van, megfizetem. Valami borzasztó történet ez. Ezt a szegény asszonyt nyomban be kell vinnünk a városba.

* * *

A következő nap reggelén a vén Jutka csinos tábort ágyon feküdt Patonay aranyas, illatos kerti lakában. Szabályos lélegzése mutatta, hogy egészséges álma van. Patonay az ágy mellett állt, gyöngéd aggodással figyelve az agy nő álmát.

Hosszabb idő multán a beteg szemei megnyíltak s ahogy Patonayt meglátta, kezét nyújtotta felé, melyet az ezredes szeretetteljes csókjuval halmozott.

— Jó Istvánom! Milyen viszontlátás, — sóhajtott a beteg, fájdalommal benseo tekintettel nézte a melyen megindult harcokra. — Milyen viszontlátás, s hogy egyáltalán viszontlátjuk egymást! — viszontlát Patonay tómpán. — Nem vagyok képes fel-

fogni, nem tudom megérteni. Mi történt néném? Szólj, mi üzött tőlünk az idegebe? Abba ez idegebe, ahol most, közel 50 év után, akadok nyomodba?

Az ágyban fekvő melyen felsőhajtott; imént még átszellemült arcára komor feleg borult és hosszas csend állt be, mely alatt Ilona — nevezdük ezután igaz nevén — gondolatokba merülve tekintett maga elé. Végre, nagy vártatva szemei szeretetteljes jószággal fordultak az aggyóva mellette ülő férfi felé.

— Titkomnak, — így kezdé — velem együtt kell vala sárba szállani; úgy volt, hogy egyedül isten hallja meg kezébeesett panasomat, ha majdan trónja előtt megjelenek! Úgy remlik, már hallom a hangot, mely az ő szíve elé hív! Isten rendelése vezetett utamba téged, jó Istvánom, hogy az én léppim a földi lét küszöbét addig, míg szerencsétlenségem történetét egy hű léleknek öröklő nem hagyom.

— Szólj, beszélj, kedves néném! Szívevel lélekkel csügöök ajlaton, hogy szavadat halljam.

— Tudod, István, hogy szívem, e szív, mikor még legedesebb gyermekálmait ábrándozta, egészen Gyuláé volt. Hiszen ele get ingerkedtél velem ezért gyermekkoromban. Később, hogy férfivá nőtél, bizonyára hallottad családunk körében, hogy miért volt az én szerelmem reménytelen. Gyulá szülei oly szegények voltak, mint az anyém. Már kis gyermekkoromban odaigérték kezemet a gazdag és hatalmas cs—i főispán fiának: Loránd grótnak. Atyám bajtársá

Egy másik bérlő: Szobotka Vilmos Pusztaszeren bérel földjén, 100 hold területen ciroktermelést folytat. Ugyan, a mi gazdáink közül, kik pedig saját földjökön gazdálkodnak, ki adná magát ily vállalkozásra? S ha adná, a szomszédja bizonyosan azt mondaná rá: megbolondult.

Pedig ez a ciroktermelés nemcsak hogy nem boldogság, sőt igen jövedelmező valami. A válogatott cirokszálakat a kormány veszi meg a szivar-gyárak részére, hol azok a virsziniaszivarba kerülnek, a többit pedig a termelő gazda maga gyárilag dolgoztatja fel ott helyben sikkáló kefének, ruhá és szobasprónek, s így a gazdaság, karöltve az iparral, dúsan jövedelmez.

Sokat hozhatnánk még fel az ökszerű és intenzív gazdálatság mellett, ami így aratás idején önkénytelenül kifürköszt, hogy gazdaközönségünk fi-gyelmet reá irányítsuk.

Elmondhatnánk, hogy nálunk, e kiváló termő vidéken, egyetlen egy gazdasági szeszgyár, egyetlen cukorgyár, egyetlen nagyobb szabvány sertésfízláló sincsen, ami pedig mind szorosan összefügg az ökszerű intenzív gazdálkodással.

De hiába beszélünk. Nem vagyunk oda fejlődve, hogy megszívleljük az ilyeneket. Nálunk a gazdák túlnyomó része csak sopánkodni, panaszkodni tud, ha szűk a termés. Ha aztán ismét bő csztendő követi a silányat: akkor ki van egyenlítő minden, akkor „hejehuja, lakodalom!” s marad mindég minden a régiben.

S azért sürgetjük mi unos unatlan egy megyei gazdasági egyesület létesítését: mert annak mikédsztől jót remélünk; hisszük, hogy ily egyesület ráoktathatja gazdaközönségünket a saját érdekének melegebb istápolására, megtaníttja arra az örök igaz példaszóra:

„Segíts magadon, megsegít az isten!”

volt az öreg grófnak, kinek életét a lipsei csatában megmentette. A két család egyesülése általunk, megmáshatlan határozatunk volt. Emlékszel talán arra a szerencsétlen eseményre is, mely sztleink tervét dugába döntötte azzal, hogy Loránd gróf oly borzasztó halálra halt meg.

— Igen, emlékezem, — szól közbe Patony. — Hiszen, ha jól tudom, valahol itt a közelben zúta össze egy lemálló fal-törödek.

— Úgy van! Így beszéltek el neked, így hittem én is, hogy a balsors rendelése volt e szerencsétlenség.

— S nem úgy volt?

— Hallgand történetemet. A fiatal gróft szétröccsolt agygyal falálták meg, itt a pusztai templom omladéka alatt. Az időviselt rom egy része zúdult le rá, mikor egy napon unokácsesével, Bélával — hiszen ismerted — a romokat meglátogatta. Az ifjú gróf kint pihen a temetőben. Alig egy évvel éltek túl lesújtott szőlői és a gazdag nagy uradalom egyedüli örököse Béla gróf lett, ki iskolatársát, az én Gyulámat tette meg az uradalom igazgatójává. Atyám e közben elhalt. Szegény anyám, aki ismerte szerelmén titkát, nagy szerencsének tartotta, hogy egyetlen gyermekét, ki az ő halála után vagyontalanul, támasz nélkül maradt volna különben, a jövedelmező állású jószágigazgató veszi nőül. Mily boldog volt szegény, mikor jövömboldogságát oly szépen, rózsásan kiszínezte magának. És ah, mily végtelen, mily borzasztóan csakhamar csalódása! (Vége.)

— A közigazgatási bizottságból.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága a f. hó 10-én tartotta e havi gyűlését, Zsilinszky Mihály főispán elnöke alatt. A gyűlésen kevés említésre méltó tárgy merült fel s ami felmerült, az jobbadán csongrádi és dorosmai ügy. Főleg Dorosma az, amely legtöbb dolgot ad alispánnak, megyének. A jó kán vér minduntalan megpezdul a dorosmai előjárásról tanjában s egyiket-másikat a főhevülése neki viszi a rakoncátlanokadsáknak, mint teszem a volt községi tanácsost és előjárót Dudás Bélát is, kinek fegyelmi ügyét a köz. biz. most tárgyalta, illetőleg adta ki ítélezés végett a köziz. biz. fegyelmi választmányának.

Ugyane hibába esett Czékus dorosmai albró is, ki azonban a fegyelmi eljárás elől azzal tért ki, hogy hivataláról lemondott és lemondását el is fogadták.

Hogy jó kán atyánkfáival: a dorosmaiakkal egyszerre végezzünk, még megemittük, hogy ellenük, illetőleg előjárásuk ellen a szegedi kir. törvényszék és járásbírótság is fegyelmi vizsgálatot kért az okon, mert a törvényszeki és járásbírótsági végzéseket késedelmesen kézbesítették a feleknek. E feljelentést folytán az előjáróságot a járás főszolgabírája fegyelmileg meg is dorgálta.

Másnemű ügyeik kerüldöznek csaknem minden gyűlésen a csongrádiaknak. Itt nem heveskedéssel, hanem a pártok józanul, előre megfontolt és kiszámított aknáit és ellenaknáival van dolgunk.

A keresztény gőzmalom volt igazgatója például, a törvény értelmében meghívott az intézet képviselőtében mint virilis a városi képviselőbe. A részvénytársaság ellenpártja — mert Csongrád a legsekeleyebb dolgokban is van legalább 2 párt — e meghívást kifogáolta és ellene a miniszteriumhoz felebbezett. — Ugyde került fordult a cokka s rövid 3 hó eltelté után a társaság egy zajos közgyűlése ép az apellálót emelte az igazgatót tisztre s az most azt a jogot, mely ellen ő maga apellált, a maga részére igenis követeli s mert kérelmével addig, míg felebbezése a miniszteriummal elintézés nem nyert — a szolgabírótság által elutasítottat, most a köziz. bizottsághoz apellálja meg a szolgabírói végzést.

Nem utolsó ügy a csongrádi plébános fellépése az ottani zsidó pap ellen. A feleketek papjai törvényzerint tagjai a községi iskolaszéknek. A csongrádi zsidó hitközség, hogy papot választott követelte is ennek számára a törvényadta jogot s a községi iskolaszék a rabbit fel is vette tagjai sorába.

Hegyi plébános ur azonban a zsidót nem ismeri el bevett vallásfeleketeknek. Szerinte a törvény rendelkezése csakis a keresztény feleketekre szól s ez okon, meg azért is, hogy a csongrádi zsidó pap nem végzett szemünárista, az iskolaszék eljárását megfellebbezte. Az ügyet Léva y tanfelügyelő referálta a köziz. biz. gyűlésén és indítványához képest a plébános ur felebbezésének nem adatott hely.

A múlt havi köziz. biz. gyűlésből kifolyólag említettük, hogy Lóvi Sámuel szentesi lakos a kir. adófelügyelő ellen kért fegyelmi vizsgálatot. Az e havi gyűlésen ez az ügy is végleges elintézésért nyert, amennyiben a köziz. biz. az adófelügyelőnek sajtómagya és hivatali személyzete mentse-

gére felhozott indokokat méltányolva, fegyelmi vizsgálat megtartását nem látta szükségesnek.

Az egyes szakelődök jelentései különben jobbadán egyszerűen tudomásul vettettek s ezen jelentések közül, mint reánk nézve föltötte övendetest kell megemlítőnünk, hogy a közl. miniszterium, a köziz. biz. múlt havi gyűlésén megszüretni határozott kérvényt postaközlekedésünkre kedvezően oldotta meg s Csongrád azt a f. hó 16-ától kezdve Szentes és Csongrád közl. a régi szekérposta közlekedés ismét helyre lesz állítva.

A vármegye közgyűlése.

1889. júl. 11-én.

Rekkenő nyári hőségben 143 pontból álló tárgyszorozatot egy közgyűlés keretében letárgyalni — bizony nagy heroizmus még akkor is, mikor e 143 tárgy tudomásul kesse olyan, hogy egyszerűen csak tudomásul reá azt vennie a t. megyei közgyűlésnek.

De aztán letárgyalni úgy, hogy egyetlen tárgy jóformán fél napot vegyen igénybe, mint a szentes-vásárhelyi vasútügy a gyűlés első napján, ez már valósággal a halál-megvettség fokozott bátorság: a heroizmus quintessenciája.

Pedig ami a vasútügyben pro és kontra elmondott — egy-két számottevő és szakismeretre való felszólaláson kívül — mind időelőtti dolog volt. A szónokok túlnyomó része nem is a tárgyhöz szólt, hanem — annak keretében ugyan — de egészen a jövő zenéjének húrjait pengette.

Mert tulajdonképen csak arról volt szó, hogy elfogadja-e a közgyűlés a közp. választmány javaslatát, amely szerint a vármegye maga veszi kezébe a szentes-vásárhelyi vasút kiépítésének, esetleg, ha ez letrehozható nem volna, a szentes-orosházi vasút kiépítésének ügyét, mely célból mindkét irányú kiépítésre előmunkálati engedély kérendő ki; s ha elfogadja: a főispán elnöke alatt kiket választ be ama vasúti bizottságba, amely úgy az előmunkálati engedély kikérése, valamint általában a megyei vasúthálózat kiépítése érdemében a szükséges lépéseket megtenni és ez iránt való javaslatait a vármegye közgyűlése elé terjesztieni lesz híva va.

Az e kérdéssel kapcsolatban ehangzott sok beszéd közül alig egy-kettő mozgott pusztán e szigorúan precizított keretben.

Legnagyobb részt az érlelek és ellenérlelek, sőt sok tekintetben a szűkkel-lü ég felszólalásai voltak ezek, a melyeknek ma sem ideje sem célja, ahogy azt Balogh János ár. elnök igen helyesen mondta. Mert ami egyik-másik érdekelte fél által ma e tárgyhon elmondottat: a föltöt diskuszzióba bocsátkozni már csak akkor lesz idején való, ha a most megválasztott vasúti bizottság a kiépítésre, annak irányára és mi-kéntjére nézve konkrét javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

A mai közgyűlés bevezető része különben még a kegyelet aktusa volt. Ö fel-sége, a király, valamint felséges neje a királyné, és Stefánia öz. trónörökösné ö felsége örökösötét a vármegyének Rudo-lf trónörökösné ö felsége elhunyt alkal-mával kifejezett részvéteit csak ma tudatták belügym. lefrattal a vármegye köz-zönségével, mely e közzöneteket hódoló tisztelettel vette tudomásul.

S ugyancsak ma emlékezett meg az alispáni évnegyedes jelentés a vármegye főispáni székében beállt változásról is, amelynek kapcsán érintette a szeretet és rokonszenv azon nyilvánulásait, melyek a távozó főispán nyugalmavonulását kísérték.

A közgyűlés a következő napjának lefolyását különben is elvont közzétételben adjuk:

Elnök: Z s i l i u s z k y Mihály főispán.

Jegyző: Tóth János vármegyei főjegyző.

Elnök főispán pont 10 órakor megnyitván a gyűlést, köszönetet mond a törvényh. biz. tagoknak, hogy ily szép számmal megjelentek. Hangsúlyozza, hogy számít a gyűlés minden egyes tagjának munkásságára, odaadó ügybuzalmára. Általános — úgymond; a panasz, a mai közigazgatás hiányai miatt s a közigazgatási reform kérdése mind akuttab jellegűt ölt. Anélkül azonban, hogy a maga részéről akár egyik, akár a másik irány mellett vagy ellene állást foglalna s ezzel a jövő működésére nézve már eleve jelezze a saját álláspontját: annyit igenis kijelent, mert ezt tudja, hogy mindég a legjobb közigazgatási eredményezi az, ha annak összes tényezői teljes odaadással közrehatnak a közös érdekében.

Beszélje további folyamán átér a községekben tett közi járá, mely át arról győzte meg, hogy a vármegyei és községi tisztviselők nagyban és egészen feladatukat betöltik. Vannak ugyan, általa észlelt kisebb-nagyobb muladékok és rendellenességek, de ezek könnyen lesznek egy kis jóakarattal megszüntethetők. Mindenesetre utasítottat kéri úgy a járási, valamint a községi tisztviselőket, hogy a saját hatáskörükhöz eső ügyeket úgy igyekezzenek mindenkor elintézni, hogy azok a felek részéről felelőzetést tárgyat ne kepezhesek.

A közgyűlés az előző megnyitói beszédét állva hallgatta meg és végül zajosan megéljenzte.

A tárgysorozat előtt a főispán még tudatja a közgyűléssel, hogy dr. K e l e m e n B é l á t, a jog- és államtudományi tudorát vármegyei tisztelb. aljegyzővé, dr. A i b e r t é n y i Adolfot pedig közigazgatási joggyakornokká nevezte ki s amennyiben előbbi betegség folytán gátolva van abban, hogy a hivatalos esküt most nyomban letegye, utasítottat kéri az alispánt, hogy tőle annak időjén esküt vegyen.

Csak ezután következett a tárgysorozat, melynek első pontja az alispán évnegyedes jelentésének felolvasása volt.

Az alispáni jelentés a közigazgatás minden ágát tüzetesen felöleli. Megtudjuk belőle, hogy a közegészségügy a lefolyt évnegyedben javult mutat, bár egyes községekben a szennyes közhánytalom még mindég akut jellegű. A népesedési mozgalom szintén kedvező, amennyiben a születések száma jóval haladja a halálozásokat. Kedvezőtlen azonban a sorozási eredmény, aminek okát a jelentés az ifjú generáció sajnos elsatnyulásában látja, mely ellen kormány és társadalom hiába küzdenek.

A jelentés felolvasása után és ezzel kapcsolatban két interpelláció intézettel az alispánhoz.

Nevezetesen R é t i Ferenc ügyvéd megvizsgálja az iránt interpellált, hogy tudatva egy korábbi közgy. határozat értelmében a járási főszolgabírák utasítandók voltak, miszerint a járárukba eső községek közpénztárait megvizsgálva, az iránt jelentéseket évnegyedenként benyújtásuk az alispánhoz, hogy ez az évnegyedes alispáni jelentésben már felhasználható legyen. Amennyiben a felolvasott jelentésben ez ügyet érintve nem látja, kéri: mennyiben foganatosított a közgyűlés határozat, beadták-e a főszolgabírák a községi közpénztárak megvizsgálásáról szóló jelentéseket és mily eredményre volt a vizsgálatoknak?

A másik interpellációt egy dorosmai kunyérú anyánkja tette az iránt: hogy ki vizsgálta fölül és kívül a dorosmai műt: Dorosma város-e vagy Csongrádvármegye s a fölülvizsgálat alkalmával észlelt és pótolni elrendelt hiányok kinek a költségén eszközöltetnek: Dorosma községé-e ama

ti: évi közmunkaváltás összegéből, melyet az ötéptésre kapott, vagy pedig Csongrád megye költségén?

Az első interpellációra S t a m m e r Sándor alispán felelt, hogy a járási főszolgabírákkal a múlt közgyűlés határozata igenis hivatalosan, mihez tartásuk végett közölte lett, a pénztárvizsgálatot meg is ejtették és erről jelentéseket be is terjesztették az alispáni hivatalhoz. Amennyiben azonban ezt az idő rövidsége miatt csakis most teheték s a bekielentő vizsgálati eredmények a megyei számvétség által fölülvizsgálva még mincsenek, emel fogva ez adatok csakis a jövő évnegyedes alispáni jelentésben lesznek felhasználhatók. Addig is azonban megnyugtatósl jelenetheti, hogy a községi közpénztáraknál semmi baj vagy olyasmi, mi aggodalmat kelthetne, nem észleltetett.

A dorosmai interpellációra adott válaszában az alispán kifejté, hogy a fölülvizsgálatot a vármegyének erre hivatott szakközege: az államépt. hivatal teljesíti s hogy a jó dorosmaiknak kár a kérdést felvetni: ki fedezi a hiányok pótlásának költségeit, mert az útéptő tulajdonos Csongrádvármegye, amelynek Dorosma csak mandatarusa s mint ilyen elszámolással tartozik.

Még U d v a r d i Sándor nem volt megelégedve az alispáni válasszal a községi pénztárvizsgálatot érdemében, de felvilágosultván, a közgyűlés a választ, úgy az alispáni évnegyedes jelentést is tudomásul veszi.

A következő tárgy: a közigazg. bizotts. féléves működéséről szóló jelentés, amelyet a közgyűlés — minthogy adatait az alispáni jelentés úgy is tartalmazza, — felolvasottnak tekiüt és tudomásul veszi.

Következett a megyei árvaszéki elnök jelentése, az árvák és gondnokoltak vagyonának kezeléséről.

A jelentés szerint Csongrád és Dorosma községek mind e mai napig belügyminiszteri engedély nélkül maguk kezelik a községi árvavagyon, mely körülmeny S i m a Ferenc árv. biz. tagot arra a kérdésre készti: nem hárommalat-e az árvavagyonra nevezett községekben ebből valami kár?

B a l o g h János árvaszéki elnök felvilágosító magyarázatában felszólaló megnyilvánván, a közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

Felolvasattak ezután ő felsége a király, felsége neje a királyné és az özv. trónörökösök ő felsége köszöntését tolmácsoló belügyminiszteri leír. tok, melyeket a közgyűlés és hódoló tisztelettel vesz tudomásul.

Az ezután felolvasott miniszteri leír. tok, melyekben W e k e r l e Sándor pénzügy. miniszter, ezen állásra, S z a p á r y Gyula gróf kereskedelmi miniszter ezen állásra és T e l e k i Géza gróf belügyminiszterre történt legkegyelm. kinevezését a vármegye közönségével tudatja, egyöntetű elintézet nyertek abban, hogy e leír. tok tudomásul vétettek s a magas kormány új tagjának tiszt. üdvözlését határozta el a közgyűlés.

Ki kell azonban e kinevezést tudató leír. tok közl. T e l e k i Géza gróf belügyminiszterét emelnünk, amely a közigazg. reformjának szükséges voltát programszerűen hangsúlyozza, mi S t a m m e r Sándor alispánt azon a közgyűlés által el is fogadott indítvány meztelére bírta, hogy a midőn a vármegye közönsége, a belügyminiszteri leír. tok hangoztatott reformmezeiket tudomásul veszi, elvárja a belügyminiszteről, hogy akkor, mikor e reformidőlejt tényleg megvalósítan akarja, ezek keresztültételén a megyei törvényhatóságok nézetét is kikérje.

Az első nap utolsó tárgya volt a vasútügy.

Felolvasottat S t a m m e r Sándor alispán emlékiratszerű javaslata és tárgyban, amely kifejté, hogy a két év óta midőn egy állapotban stagnáló ügy székességessé teszi, hogy azt a vármegye erélyesen vegye a kezébe és minden egyéb 3-ik faktor vagy engedményes mellőzésével, a szentes szegvármindszent-vásárhelyi vonatra előmunkálati engedélyt kérve, azt az érdekelt községek hozzájárulásával, a maga erejéből építse ki.

Ezzel kapcsolatban felolvasottat a közp. választmány javaslata is, amely szerint

ne csak a szentes-vásárhelyi, de a szentes-orosházi vasútvonara is kéréssek előmunkálati engedély, hogy aztán amennyiben az egyik vonal kiépítése nem sikerülne, a másik irányban köttessék be a szentesi vasút az államvasúttal előlőli fővonalába.

Több, mint 2 és fél óráu át tartó vita fejlődött ki e kérdésben, amely vitára nézeteltnek a bevezető részben elmondunk.

Résztvettek e vitában S i m a Ferenc, ki mind a két vasutat óhajtja kiépíteni, de végül az áll. választmány javaslatahoz csatlakozik; N o v á k Jozsef orsz. képviselő, ki az orosházi irányt egészen eljuttatónak tartja és indítványozza, valóban szakaszú és meggyőző megokolással; továbbá S t a m m e r Sándor alispán, S z o b o t k a Gusztáv, R é t i Ferenc, F i l ó János, U d v a r d i Sándor, B a r t h a János, B a l o g h János árv. elnök és többen, míg végre a tárgy teljesen kimerítetté, elnök szavazásra bocsátja a kérdést s a többség, fellállással elfogadja az áll. vál. javaslatait. Mellette 46 an, ellene 16 an szavaztak.

A közgyűlés erre a vasúti ügyi bizottság választja meg meg, amelynek tagjai a főispán elnöklete alatt: S t a m m e r Sándor alispán, K i s s Zsigmond, F e k e t e Márton, B a l o g h János árv. elnök, S a r k a d i N. Mihály, W i m m e r Sándor, H u b a c s e k Pál, H a l u s József, S i m a Ferenc megyebiz. tagok és T ó t h János főjegyző.

½ 2 volt, mikor e választási aktus befejezett, mire a főispán az idő előhaladottságára való tekintettel, a gyűlést bezárja s a folytatólagos tanácskozást másnap (12-én) delelőtti 9 órára úzi ki.

A f. hó 12-iki folytatólagos közgyűlés megcappant számban, de nem megcappant kedvel morzsolttak le az egész tárgysorozatot, amelylyel kü önben mi is röviden végezhetünk, mert a százon fölül, még hátralékos tárgy között alig egy-kettő volt érdekes, a többiit „t u d o m á s u l v e t t é k” emlen jótörumny egykalap alá szorították.

Elnök főispán 9 órakor nyitotta meg a folytatólagos közgyűlést, s miután hevenyben eljutottak a tárgysorozat 29 ik pontjához, itt kissé föllendült a képviselő urak vére s heves vita fejlődött ki, melyben egyszerűen a jog, másrésztől a jogtalanság mértette ki az argumentáció gygyereit.

Ez a 29 ik pont a nálunk oly kényes zugrúszatot tárgyalja.

Ebben az ügyben, tudvalevően a város közgyűlése oly határozatot hozott, mely szerint nem csak helyesli és tudja, hogy egy hivatalnok zugrúskodással foglalkozik, sőt e tisztviselőjétt erre fel is tartalmazza és hogy a zugrúskodást tovább is ültesse, a város szabványrendeleteinek módosítását határozta el.

A városi közgy. e határozata ellen az ügyészeg, valamint C s a t ó Kálmán és társai felelőzetést adtak be, mely a belügyminiszteriúmet is megjárta s onnan került, miniszteri utasítással a vármegye zöld asztalára.

Az állandó választmány ez ügyézi véleményét minden indokolásával magávéa tette s annak értelmében Szentes város közgyűlésének határozatát, minden jogkövetkezményeivel együttesen megsemmisíteni indítványozta.

Egész talóbar szallt síkra a javaslat ellen s valóban hámulunk kell azt a szívs kitartást, mely jobb ügylőz méltó szónoklatokban akart a törvényesítésnek érvényesítésében. S i m a Ferenc S a r k a d i N. Mihály, B a l o g h János árv. elnök törték léndúszat Szentes város öltőzű közgy. határozata mellett, míg az áll. választmány jogos álláspontját K i s s Zsigmond, S o ó s Pál tiszt. ügyész és U d v a r d i Sándor védtek, különösen az első igen tárgyalogosan.

A vármegye törvényhatósága dicsőretere válik, hogy a jog győzedelmesen került ki e szótából s a többség S t a m m e r Sándor alispán erélyes felszólalására 22 szavattal 12 szavattal ellen a központi választmány javaslatát közgyűlési határozattá emelte.

Kapcsolatos ezzel a tárgysorozat 30 ik

pontja, amelyben Szentes városának zugfraszat-védő statutumai hullottak el a zöld asztal kázdterén.

Itt is a megyei tiszti ügyész véleményét tette magáévá az állandó választmány, amely szerint megsemmisítendő Szentes város ezen a határozata is, mert hatáskörén túl megye s olykoró kíván ren delkezni, ami köztörvénybe ütközik.

Itt is ugyanaz a harc fejlődött ki, csakogy elultanak már az ellenség harcosi javarészt s csak Sima Ferenc állt rendületlenül a közdterén, összemérve feyverést Sós Pál tisz. ügyésszel, kihez Stamer Sándor alispán és Udvardi Sándor csatlakoztak.

S itt is konzekvens maradt a vármegye jogérvé magához, mert az állandó választmány javaslatát tette magáévá, aranyhadat építve az ellenfélnek abban, hogy e határozat, a jó adminisztráció szempontjából hozatik. Két kiemelkedő mozzanata volt ezután még a közgyűlésnek.

Szentes város kérvénye a vármegyei közmunkakövetség 5 évi öszegének közevesi célokra leendő átengedése iránt.

Ez a kérvény is jöfőnap az álland. választmány javaslata értelmében nyert elintéztet. Szentesnek 30,000 forint szavaztak meg a föntéje kiközevesére azon, lapunk még helyén már kijelentett fenntartással, hogy az át még ez év folyamán kiépíttessék, ha mindjárt a föllélviszágát nem is lesz megtertható.

És végül a 62 ik pont, a millennium ügyében, melynél Sima Ferenc indítvá nyára, tekintettel arra, hogy az ezredéves ünnepek egy része valószínűleg megyénk területén, Pusztaszert-n fog lefolyni, egy 25 tagú bizottság választását és küldetelt ki a főispán elnökléte alatt, hogy az ünnepek rendezését figyelemmel kísérjék s esetleg a részvét iránt javaslatot terjesszenek be.

Delután 1 óra volt, mikor a tárgyszorozat le volt tárgyalva.

A főispán megköszönte a jelenlévők ügyluzalmát s ezzel a gyűlést bezárta.

Ujdonságok.

Szentes, 1889. július 13.

— **Kinevezés.** Albertényi Adolfnak általunk már jelzett közg. joggyakornokká történt kinevezésén kívül Zsilinszky Mihály főispán egyidjűleg még egy kinevezést eszközölt. Ugyanis dr. Kelemen Belát, a jog és államtudományok tudorát, tiszteletbeli megyei aljegyzőnek nevezte ki, mi reánk annyival öröndetesebb, mert a kinevezettnen intelligens ifjúságunk nagyon is számbavehető erővel gyarapszik.

— **Leköszönt előjáróság.** Csongrádi levelezőnk írja, hogy ott a csak nemrég választott városbíró a f. hó 9 én hivataláról lemondott, minek következtében az egész városi tanács beadta lemondását. Hogy mi vite a helyet derekasan betöltött líró e helyre, melyen a tanács is követte — a vizsgálat lesz hivatal kideríteti. Mert el sem képzelhető, hogy Pirosk István, ki állását híven töltötte be, alapos ok nélkül köszönt volna le a bírói tisztről. Mint levelezőnk írja, a bíró és tisztikar leköszönése Csongrádon általános megdöbbenést kelt és leszárditén várja mindenki az a tárgybau megtartandó vizsgálat eredményét.

— **Hivatalos ebéd.** A f. hó 11 én a közgyűlés alkalmából Zsilinszky Mihály főispán hivatalos ebédet adott, melyhez az alispán, főjegyző, m. ár. elnök, m. tisz. ügyész, a járás főszolgabírái, továbbá Kis Zsigmond, Filó János és többen a megyei képviselők közül voltak hivatalosak.

— **A vármegye feltétele.** Elmondtuk annak idején, hogy Szentes város közgyűlési határozat folytán kérvényt intézett a vármegyéhez 5 évi közmunkakövetség díjainak a fölteca közevesi célra leendő át-

engedése iránt. Ez úgy a most folyó vármegyei közgyűlésen nyer végleges elintéztet s a központi választmány javaslata erre nézve oda irányul, hogy Szentesnek — az esetre, ha föltecajt a vasútig még ez év folyamán kiépítteti — 30,000 frt. hozzájárulást szavazzon meg a vármegye. Ez a klauzula nagyon helyén van alkalmazva és nagyon kívánatos, hogy a közgyűlés határozata is így szóljon, e nevezet kikötéssel, mert csak így lehet reménnünk arra nézve, hogy az át még a téli esőzések beállta előtt kiépül.

— **Dalnokverseny.** A jövő hó 15, 16, 17 és 18 ik napjain lesz Szegeden az ez évi országos dalnokverseny, amelyen dalegyletünk is részt önját venni Természetes, hogy e részvétet költségekkel jár s természetes az is, hogy azt az egyes dalnokok nem fedezhetik a sajátjukból. Más városban megcsik, hogy maga a város mint erkölcsi testület is segíti pénzsegéllyel a dalegyletet, kivált ha ez már — mint a miénk, jubilált is és magának a társasélet élénkítése körül érdemeket szerzett. Mi is tán ögatjuk a dalegyletünket — de korhálással. Megtörténik hogy elmondjuk rá. miszerint nincs elég hanganyagunk, nem produkál évezetést a dalművészet terén, de hogy felsegítsük, hogy módot és alkalmat, legkivált pedig eszközt adjunk neki arra nézve, hogy a fogytaközsáin segítsen: azt már nem cselekeszük soha. De talán nem is várják, hogy a város, mint erkölcsi testület segítse öket. Beérnek azzal, hogy rendezett hangversenyeiken megmutassa a közönség pártfogását tömeges megjelenésével. Így fognak most is a közönséghez fordulni, mikor a jövő hó 1 ső napjaiban hangversenyt rendeznek, hogy annak befolyó jövedelméből a szegedi út költségeit fedezék s tekintve a célt, de tekintve a változást másúrt is, melyet ez alkalomra özszeállítanak — hiszünk, hogy nem hiába állapítanak az alkalommal a közönséghez s a hangverseny jövedelme, versenyútjuk költségeit fedezni fogja.

— **Megdicsért tisztikar.** A számonkérő szék gyűlése alkalmából Zsilinszky Mihály főispán megdicsértte a vármegye tisztikarát, mint a mely kellő szorgalom és ügybuzgalommal, mindenben híven teljesíti feladatát. A főispán körútja alkalmából a járási hivatalokat is beható vizsgálat alá vette és a tapasztaltakkal nagyjában meg is volt elégedve. Csak egyet kifogásolt, amire nézve különben a közg. biz. gyűlésén is elmondta nézetét. A közg. biz. elöl ugyanis unatlan oly bagatelszerű ügyek kerülnek, még pedig tömegesen, a melyek a járási tisztviselők és községi előjárók egy kis jóakarata mellett, már tudniillik, ha ez a kettő a mi vármegyénkben nem állana egymással csaknem mindig és mindenütt örökös harcban — nagyon könnyen volnának otthon végleg elintézhetőek, anélkül, hogy a közg. bizottsághoz való felebbezésre jogot adjanak. A legtöbb ily ügy aztán 2-szer 3-szor is megfordul a közg. biz. asztalán az okon, mert a jár. tisztviselő vagy községi előjáró a szükséges okmányokkal kellően fel nem szerelte. Sőt némelyik ilyen bagatellügy egész kis tengeri kigyóvá nőtte ki magát. Ezekre nézve a főispán egész határozottan kívánja útastani a járási tisztviselőket és községi előjárókat, hogy jövőben ily természetű ügyeket lehetőleg otthon és békésen oldjanak meg; amennyiben pedig ez nem volna lehetséges, legalább azon legyenek, hogy ismerjék a törvényt és az ily ügyek a szükséges okmányokkal kellően felszerelve jöjjenek be, hogy így a közg. biz. velük egyszerre végezhesen. Mert igaz az, amit a főispán az eddigi gyakorlatra mondott: bizony ez nem egészséges állapot.

— **Esküvő.** Szvaton József városi segéd-mérnök f. hó 7 én d. u. 4 órakor vezette oltárhoz Aradi Eszter úrnót, városi rendőr-főkapitányuk nővérét.

— **Új postaközlekedés.** A kereskedelemügyi minisztérium Csongrád és Szentes közt a f. évi július 16 tól kezdve, naponta egyszer közlekedő kocsi küldőnen postajáratot rendezett be, mely Csongrádról Szentesre naponta 3 óra 50 perccor delután érkezik és Szentesről Csongrádra 5 óra 20 perccor indul.

— **Magyar költészet gyászja.** Gyászva van a magyar műsának. Felkentjeinek egyik leghivatottabja: Reviczky Gyula, a mely érzésű, lánglelkű fiatal költő, hossz-as szenvedés után hunyt el 35 éves korában kartársainak, a költészet igaz barátainak s minden ismerősenek mély fájdalomára. Gyönyörű költeményei s ha más nem frt volna is: „Pán halála” című allegorikus költeménye túlélik öt s feledhetlennek teszik nevét. Legyen áldás emlékeztetőnk most és mindenha!

— **Zsidópap választás.** A f. hó 14-én vasárnap lesz a zsidó egyházközség nagygyűlése, mely alkaloml szolgálatat zsidó hitvallású polgártársainknak arra, hogy töltszavukat a képv. gyűlésük magyartalan papválasztása ellen nyomatékosan latba vessék és bebizonyítsák, hogy igenis szívbelenlelekben, nyelvében és gondolközásában igaz magyarok. Utószor történik, hogy a nagygyűlés megtartása előtt ez ügyben szóhaltunk s ép ezért nem ajánlatjuk eléggé zsidó polgártársainknak: fontolják meg jól, mit cselekeszjenek; ne hagyják magukat befolyásoltatni ösli felfogású, németül gondolközó s ép ezért az édes magyar anyanyelvre nem sokat adó egyének által. Nem arról van itt többé szó, hogy dr. Schreiner legyen e a papjuk, ki magyar és kit — mint kiváló tudóst ajánlanak a zsidóság országos primipiltuái — hanem igenis arról, hogy legyen bár más a pap, de mindenesetre tisztán, böléletesen, hibátlanul bírja a magyar nyelvet annyival inkább, mert a hitoktatás is az ő feladata lesz s kérdjük: a mi szentesi zsidógyermekjeink, kik alig konytának valamelyest a német nyelvezhez — nem e szembe nevelnek majd oly hitoktatónak, ki a magyart ötlöve hatolva bírja csupán s hová stýled akkor a papi tekintély, ha ez bekövetkezik? Pedig okvetlenül be fog következni, mert egy nyelven hibás kiejtés a hallgatót önkénytelenül is kacajra készíti. S jó ha csak ennyi lesz az egész, ha a papi tekintély csak a gyermekek előtt csontul. Nagyobb baj, sőt szégyenforolt lesz a szentesi zsidó hitközségre az, ha a magyar nyelvet nem bíró rabiját egyáltalán eltittanak a hitoktatástól. Pedig ez az eset is bekövetkezet. Mert az 1878. XIII. t. c. rendelkezéséhez képest, nyilvános iskolában kötelezett tantárgy. Felhívjuk e körül ményre különösen zsidó polgártársaink figyelmét s ismételve intjük: ne hódoljon az ösli elemeknek, tömörítlen egységes és mindenben hazafias, haladó pártta, amely perhorreskál mindent, mi nem magyar s az eklézsia élére igaz magyar papot kíván állítani.

— **Halálözás.** Mestellér Imre, a mágoesi uradalnak fölovásza f. hó 10 én, 57-ik évében, elhunyt. Elhunytát neje és két gyermeke gyászolja. Áldás és béke hamvai felett.

— **Festett világ.** Halmai Imre színtársulata a f. hó 18-án érkezik hozzánk és 20-án kezdli meg előadásait hogy festett világváglav esteink unalmát elűzze. A társulat most Jászberényben van s ördömmel konstataljuk, hogy ott mindjárt a megnyitó előadással megnyerte a közönség tetszését. Ez alkalommal, mint a „Jászberény és Vidéke” írja a „Nebántsvirág” került előadásra s különösen kitűnt benne az igazgató neje: *Halmaié* asszony, ki Denis szerepében egy csapásra meghódította a közönséget. Kitűntek még mellette *Köni-*

vesné, Szilágyi Dezső, Földvári, Mátrai és Dódk, kik mellett a társulat kiváló tagjainak említi meg: evezett laptársunk Halnayt, Négrádnét, Baci Gyulát és Szabó Diniket. A társulat Jászberényből egyenesen hozánk jön s örökre előre is felbujuk közönségünk figyelmét.

— **A vigyázatlanság áldozata.** Ifj. Vecseri János kocsis, a 23 éves Vecseri István, ki az idej sorozásánál vált be katonának, gazdája két lovas igájával azzal ment el a f. hó 12-én reggel hazulról, hogy az ártási kútból vizet hozzon a házhoz. A helyett azonban a kocsis, talán mert ott a vizes hordót könnyebben vélte megtölthetőnek, a Werner féle ház alatt levő első örvényhez ment s ott kocsislőlvostól a vízbe hajtva, mindenestől belefulladt. A gazda kára a két lóban 7—800 frt; de nagyobb kár ennél is mindenesetre az, hogy a vigyázatlanság egy ember életét került. A rendőrség már többször tiltalmassá tette az örvényeket; úgy látszik azonban, hogy lakosságunk sem a rendőri tilalmat nem veszi figyelembe, sem a megújuló szerencsétlenségeken nem okul. Mert erre vall az, hogy minden évben megkövetelik az álló örvénylő vizek a maguk áldozatát.

— **Beküldetett Kutyavásár** szokott mindnap lenni a zsidóskola utcában, a mi nem is csuda, mert minden háznál 2—3 kutyát tartanak, melyek nyílt utcán egész csoportokban veszik körül a járókelőket s szorcsa, ha az illető ép ruhával vagy borrel megszábadul. — Eddig csak tűrhető volt a dolog, a napokban azonban a városban szerte csatangoló veszett kutyák közül egy, a zsidóskola utcába is betevődött s az utcán kóborló kutyákat sorba marta, mitől fogva a bekövetkező tömeges kutyaveszettség megakadályozása végett felelőket a rendőrfőkapitány utat, hogy a mondott helyen a kutyákat ittassa ki, mert különben — még a közönség háborítása kiszabható büntetés árára is — kénytelenek lesznek az utcabeli kutyákat agyonlővöldözni, semmint magukat annak kitenni, hogy veszett kutya harapással nyomorultul vesszünk el. — Ez a legkevésbé, amit testi egészségünk és egészségünk érdekében a rendőrségtől kérhetünk. *T. bben.*

— **Színházi jelentést** küldött *Sz. Halnay* Iare igazgató, melyből megtudjuk, hogy szűkörülnék az első, megnyílt előadás „Nebán tsviriga” című operett, a f. hó 20-án lesz. A társulatról már megemlékeztünk. Nevesebb előírt f soroltuk s így még csak a bérléshirdetést ajánljuk közönségünk figyelmébe. A helyarcak mér sélkeltek s a bérléte előjegyzéseket a társulat tetszésre fiatal díszletfestője: *Gécy István* ford. el.

— **Kórházunk betegforgalma.** A városi kórházban, az előző hórai vizsámaradt 5 fi és 5 nőbeteg, összesen 10; felvételt 11 nius hóban 7 fi- és 3 nőbeteg, összesen 10. Gyógykezeltetett tehát a lefolyt hóban összesen 20 beteg. Ezek közül meghalt 2, meggyógyult 11 és pedig 5 fi- és 6 nőbeteg, vizsámaradt a folyó hóra 5 fi és 2 nő, összesen 7 beteg.

— **Ertesítés.** A szentesi „dal- és zenegyűlet” pártoló tagjai tisztelettel felkérte nek, hogy azon esetben, ha a szegedi országos dalártnapélyen — mely folyó év augusztus 15. 16. 17 és 18-ik napján fog megtartatni — résztvenni óhajtanak, szíveskedjenek 2 frt fizetés mellett ebélni szándékukat Virág Ede egyeteli titkárnál folyó év július hó 15-ik napjáig szívat vagy írásban betérjeszteni. — hogy a jeleintzők részére szükséges lakásról jöle ve gondoskodva legyen.

— **Bücsü.** Mindazon igen tisztelt ismerőimnek, kiktől nem lehettem szerencsés személyesen bücsüt venni, távozásom alkalmával, ez úton mondom szívvelyes „Isten hozád.” *Szirmák Béla* rk. jelkész.

— **Azt a borzasztó felfedezést** tettek az utóbbi években, hogy a haláletesetek legnagyobb részét vesebaj okozza. Ennek a szervnek tehát ezentúl nagyobb figyelmet kell szentelni, működését és megtegedéseit jobban tanulmányozni, hogy a haláletesetek csökkensenek. Ezen szervnek egészséges állapotban való fenntartására, sajnos, igen csekély figyelem fordították.

Thompson E. Th. dr. Londonban, a híres szédítési kórspecialista post mortem kimutajta, hogy a Brompton kórházban meghalt eskőrök 52 százaléka vesebajban szenvedett s kétségtelen, hogy ez volt alapoka az eskőrnak. Szintúgy be van bizonyítva, hogy a szívhajók legnagyobb része vesebajból származik. Ezrelv halnak meg napokint az emberek, s okul minden képzelhető betegség említtetik, holott valóban vesebaj az ok. A veseknek az a fontos feladatuk van, hogy a testből kiválasszák a mérgek alkateszeket, s mint ilyenek a test mérgeztőlólvóító szerveinek nevezhetők. Ha ez a működés hiányos, a test oktetlenül megtelik rossz megerzett vérrrel, mely keringésében a test minden részét érinti s egy vagy több szervet megront. Ehez járul még, hogy egyetlen egy szerv sincs annyira betegségek kiéve, egy sem oly fogékony a betegségek iránt, mint a vese. Ezekből mindenki megfog győződni, mily fontos dolog megőrizni a vesék egészséges állapotát, s időről-időre oly szerrel élni, mely azokat erőstti az egészséges működésük biztosítja.

Sok orvosi tekintélynek, valamint laiku soknak is általános véleménye, hogy Warner Safe Cure-je az igazi és egyetlen orvosság, mely ezt a kedvező befolyást gyakorolja a vesékre s ezeket, ha egyszer beteg állapotba jutnak, sikerral gyógyítja. Egészséges vese egészségét jelent, e szervnek egészség-telen működése pedig betegséget és szenvedést.

Warner Safe Cure-ja kapható a „Salvator” gyógyszerárban Pozsonyban, Török József úr gyógyszerárban Budapestben s az ismertebb gyógyszerárakban.

— **Szűnidei tanítás** Taub D. izr. tanító a szűnide alatt oktattat ad. Bővebbet lákásin: Vékony J. késsnél. Felhívjuk a kitűnő tanórere a szűlők figyelmét.

— **Meghívás.** A folyó hó 8-ára egybehívtok ipartestületi rendkívüli közgyűlés a megejelent tagok csekély száma miatt nem lévén megtartható, a f. hó 15-én d. e. 10 óra korr tartandó rendkívüli közgyűlésre az ipartestületi tagok azon értesítés kapcsán hívatnak meg, hogy ezen másodszor egybehívtok közgyűlés a megejelent tagok számára való tekintet nélkül jogérvényesen fog határozni. A közgyűlés tárgyai: 1.) 3 szánvevő választása 2.) A kello időben beaott indítványok tárgyalása. Szentes, 1889. jul. 10. A z e l n ö k s é g.

— **Ertesítés és meghívás.** A szentesi polgári, iparos és gazdasági kör helyiségében (Mahr-fie cukrázda) f. hó 14-én, azaz vasárnap délután 2 órakor töbrrendbeli (bekötött) ócska szépirodalmi és élelap, agymint: „Nagy világ képekben” 1855. évf. 1 drb., „Vasárnapi Újság” 1851—55, 1867—70 évf. 22 drb., „Hölgyfutár” 18.1. évf. drb., „Bald Miska” 1864. évf. 2 drb., „Keres Újság” 1860. évf. 1 drb., „Hazánk és a külföld” 1864—66, 1867—72. évf. 9 drb., „Magyarország és a Nagyvilág” 1870—77. 13 drb., „Útókész” 1888., 1864, 1874 5. 1877. évf. 8 drb. fog nyilvános árverésben, a legelőbbi ítéronék eladatni. Az eladásra kerülő művek legnagyobb részben olvasásra használható állapotban vannak s felhívom azért az a kör tagjainak, mint általában a régi hasznos és mutatató olvasmányok iránt érdeklőlők közönség figyelmét, hogy ezen árverésre minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek. Szentes, 1889. június 2-án. Turók Imre, egyi. gondnok.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar francia biztosító részvény társaság június 30-án *Bittó István* elnöklete alatt tartott ülésében öröndetes tudomásul szolgált, hogy az igazgatóságnak sikerült a társaság pénzügyi rekonstrukciója. Az erre célzó első lépés az volt, hogy az igazgatóság a szállítvány-biztosítási kockázatokat az értékszállítványi biztosításiok kivételével veszteség nélkül a düsseldorfi szállítvány-biztosító társulathoz szállította át. Az osztrák Phönix részvényeket a francórosz banknak eladta s a kéréseli költségeket leszállította. Ezáltal a társaság oly helyzetbe jutott, hogy kockázatai minősége semmi részben sem csökkenthetőnek, mint bármely más a monarchiában működő társaság.

Az igazgatóság mély megelegedéssel konstaltja, hogy az üzlet tejejedelmében a fölmertült agyalkok és rosszkarabb híresztölések dacára semmi nevezetesebb csökkenés be nem állt. Ez köszönhető első sorban a társaság páratlan buzgalomú ügynökei és képviselőinek, kiknek az igazgatóság teljes elismerését fejezi ki; továbbá a biztosított közönségnek, mely bízza a társaság fenmaradásában, változatlan hűséggel tartotta fenn vele üzleti összeköttetéseit. A társaság jelenlegi vagyoni állapota a következők: Szemben a 4 millió frt részvénytökével a 966,939 frt 86 kr tevő agió, s a 100,462 frt 38 kr tevő tőketartalékkal, összesen tehát 5,067,402 frt 24 krral — 3,634,001 frt 90 kr. vesztésig állván, tiszta vagyonul 1,433,400 frt 25 kr és a mult rendes közgyűlés határozatából alkított s 399,395 frt 20 kr tevé kétes követelések tartaléka marad. E vagyoniállapot s az igazgatóság javaslata alapján elhatározza a közgyűlés, hogy a részvénytöke 500,000 frtra leszállítatván, a fent kimutatott 1,433,400 frt 25 kr-től; fenmarad 933,400 frt 25 kr-órt tartaléktöket alkott. Együtt elhatározatotott, hogy a fentiek szerinti 500,000 frtra leszállított régi részvénytöke 150,000 drb. egyenként 100 frtról szőlő új részvény kibocsátása által 2 millió frtra tölemeltetik. Ezek szerint a társaság részvénytökeben 2,000,000 frt, nyerevnyitartalékban 933,400 frt 25 kr, kétes követelések tartalékában 399,395 frt 20 kr., összesen 3,322,795 frt 45 kr tökével rendelkezik, mely összeggel, hozzávéve a díj és kártartalékul kimutatott 4,915,103 frt 76 kr, összesen: tehát 8,247,989 frt 21 kr, a társaság teljes joggal számíthatja magát ismét a monarchia legnagyobb alapú biztosító társaságai közé. Igaz ugyan, hogy a társaságnak erre defileg 4 millió arany frtnyi részvénytökeje volt, de teki tve, hogy a Phönix részvények megszerzése óta 1,600,000 frt allandóan el volt vonva a társaság saját üzletétől, a vagyoni állapot az eredetienél nem kedvezőlenebb. Bejelentette az igazgatóság azt is, hogy az új részvények elhelyezése francia tőkepénzesek és budapesti előkelő cégek által 1,500,000 frt erejéig ellene biztosított. Az új részvényekre alapszabaly szerű előjog a régi részvényeket illeti, az esetre, ha ez előjog teljesen igénybe nem vétetnek, az új részvények átvevétel garantirozza legalább 4000 darabot egy francia nagy részvényesekből álló konzorcium és körülbelül 7500 drbot egy budapesti előkelő cégek által csoport, melynek tagjai: Büll Henrik és fiai, Deutsch Ig-és fia, Fischl testvérek, Herzog M. L. és társa, Köhner Adolf fiai, Lederer testvérek, Müller Vilmos, Strasszer és König, Sváb Károly, toronyi Schosberger Henrik stb., egyhogy 1,500,000 frt elhelyezése minden külföldienyek között biztosítva van.

Gazdasági és üzleti értesítések.

Szentes, 1889. július 11.

Az aratás a hét folytán bevezetetik. Söt búzából s árpából már mitt-amott próba csepstét és nyomtatást is tetek, melynek eredménye igen kedvezőtlen, amennyiben búzából és árpából alig lehet kis holdanként a termést 4—5 mmásznál töbrre számitani. A búza ugyan piroz színe, de sávilára könnyű; az idej közepésül 75 ktra feletti, mely 1882. év óta a legsilányabb, mind növegség, mind mennyiségben. Árpá sárgea szorult, csak keveset lehet teli szemű fehér árpát látni. — Kukorica még eddig kitűnően áll, de ha 8—10 napig eső nem lesz, ezen 20—30 R. fok forrásig tönkre tesz. — Hott pácauk a nagy munkaidő és az ingadozó lú záruk miatt igen silányak, az eladók tartozkodok. Az alább jegyzett árakon vásároltok: Ó búza min 7 frt 50 kr., 7 frt 60 kr. Új búza min 7 frt 29 kr., 7 frt 50 fr. O es új árpa köble 4 frt, 4 frt 20 kr. Kukorica köble 4 frt 20 kr., 4 frt 40 kr. Zab köble 4 frt, 3 frt 80 kr. Szarona minja 50—54 frt.

Szerkesztői üzenet.

K. A. H. u. s. z. t. Mai számunkból térszűke miatt kiszorult. A jövőben azonban biztosan jön. Üdvözlöt.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. Matffy Ferenc.**
Társ-szerkesztő: **Bánfaui Lajos.**

TICHO BERNAT

árucaféjében Brünben,
Kautmarkt 18. számú saját házában
ntánvétellel kapható:

Gyapju-beige kétzer széles, a legátar- sabb, teljes ruhára 10 mét. 6 frt 50 kr.	King-szövet jobb a vászonnál 1 vég ¼ széles, 30 róf 6 frt
Indiai foule félgyapju, kétszer széles, teljes ruhára 10 mét. 5 frt.	Siffon 1 vég 30 róf I. r. 5 frt 50 kr. legjobb minőség 6 frt 50 kr.
Ujság hölgyruhának a legváltozatosabb csíkos kel- mek minden színben két- szer széles 10 mét. 5 frt.	Kanavász 1 vég 30 róf III. r. 4 frt 50 kr. 1 vég 30 róf IV. r. 5 frt 20 kr. 1 vég 30 róf V. r. 6 frt
Fek te ternő széles, teljes ruhára 10 méter 4 frt 50 kr.	Oxford mósd, jó minőség 1 vég 30 róf 4 frt 50 kr.
Karrizott ruhakeimek 60 ctm. széles, legújabb színek 10 méter 2 frt 50 kr.	Angol oxford legjobb ajánlható 1 vég 30 róf 6 frt 50 kr.
Gyapju ripsz minden színben, 60 ctm. széles 10 mét. 3 frt 80 kr.	Egy ripsz garnitúra ál két ág és egy asztal- terítőből, selyemrojtál 4 frt.
Dreidraht legjobb minőség 60 ctm. széles, 10 mét. 2 frt 80 kr.	Egy juta-garnitúra 2 ág és 1 asztalterítő, rojtál 3 frt 50 kr.
Jaquard-kelme 60 ctm. széles, legújabb színek 10 mét. 3 frt 80 kr.	Juta függöny török minta, egy teljes függöny 2 frt 30 kr.
Francia voal 10 mét., elegans kimenő ruhának, mosó 3 frt.	Hollandi futó szőnyeg maradékok 10-12 mét hosszú, egy maradék 3 frt 60 kr
Uri ingek saját gyártmányú fehér vagy színes, darabja I. r. 1 frt 80 kr., II. r. 1 frt 20 kr.	Nyári nagy kendő ¼ hosszú 1 frt 20 kr.
Női ingek siffonból és vászonnál fi- nom kímzéssel, 3 darab 2 frt 50 kr.	Női ingek erős vászonnál és színes szegélylve, 6 drb 3 frt 25 kr.
Házi vászon 1 vég 30 róf ¼, 4 frt 50 kr. 1 vég 30 róf ½, 5 frt 50 kr.	Lotakaró legjobb gyártmányú, 100 cm hosszú, 150 cm széles, 1 frt 30 kr. szá- szár sárga. — BERKOCI-TAKARÓ díj 2 frt 50 kr.

Posztó-árak gyári raktára.

Brünni posztókelme egy maradék 3.10 mét. egy teljes férföltözetnek 3 frt 75 kr.	Brünni divatkelmek egy maradék 3.10 mét. egy teljes férföltözetnek 5 frt 50 kr.
Divat kelme 3.10 mét. áru, egy teljes férföltözetnek 8 frt.	Felső kabát-kelmék legfinomabb minőség, tel- jes felső kabátunk 8 frt.
Nyári kamqarn maradék teljes férfi öltö- zetnek, mosó 10 méter hosszu 3 frt.	Alkalmi vétel! Brünni kelmemaradékok 1 marad. egy teljes férföltö- zetnek 3-10 mét. 4 frt 50 kr.

Minták ingyen és bérmentve.
Író áruért és pontos szállítáért keszünk.
Elegansen kiállított mintakönyvük 400
mintával a szabó árak részére bérmentlenül
szállítatnak.

Felhívás:
Hivatások, kereskedők és kiki bérmentes beki-
désül kaphatják azonnal a legújabb, legelőször és
legátaratosabb író-és másológépek prospectusát,
író-és másológépek gyára,
Steuer Otto
Friedrichstrasse 233 sz. 1.
Berlin SW.

„MARGIT“
GYÓGYFORRÁS.
„MAGYAR SELTERS“
Vegyelevelve a budapesti m. kir. egyetemen, Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, főleg
kötött szén-sav-tartalma kiváló hatásának bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hó- a szabad-szén-sav-
csekélyebb j-lentelre megóvja a betegét a káros, sőt veszedelmes izg-ástól, ellenben a főlég közt: szén-sav gazdag-
sága a gyógyhatás alk-trázékai a beteg testre: be-velő gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonsá-
gának köszönh-ti a Margit-forrás azon kiváló előnyé is, hogy a h-l szabad-szén-sav-tartalmában erősb avány-
vizek, mint a **selters-gleichenbergi**, **tüdőbántalmak**ban, különösen **tüdővérzéseknél**
már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.
A **tüdőbántalmak** kimutatásos gyógyírészetében, különösen a legistóttat több **Görbersdor-
ban**, a Margit-víz előhívásos vizek. — Orvosi tekintélyek: Budapest: **Dr. Korányi, Dr. Geb-
hardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Bartócs, Dr. Bacsán; Bécsben: Dr. Bam-
berger, Dr. Duscheck** s. b. a legjobb eredményű alkalmazzák a **légző-, emésztő- és
hugyszervek** általános hurutos bántalmainál.
Mintivóviz
präservatív-gyógyszernek bizonyult legelőzelebb Triest-Fiumóban
KOLERA megbetegedés ellen a
„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!
Kizárólagos **ÉDESKUTY L.** m. kir. és szerb.
főraktár k. u. r. Árvány-
vize szállítója,
Budapest.
Ugyszintén kapható minden gyógyszeres áruval, fűszere kereskedésben és vendéglőkben.

T Ü D Ő B A J O K.
Gáz-kilcheelés (Rectal-Injectio)
gyógyít **tüdőbajokat**, (tüdővérszt, sorvadást,
asthmát, időszakai bronchialbajt, tüdőkatarrhist.)
A leghihetetlenebb, az orvosok előtt elő-
terheltnek látszótt esemény, **tüdőbajok**
gyógyíthatósága, most már teljesen el van ér-
ve. **Világhírű tanárok** és orvosok bizonyít-
ványai, meggyőző ényenek száz meg száz
levele, melyeknek valódi másolatait meg-
cáfíthatlan meggyőződés szerzése végett kivá-
natra bérmentesen bárki kaphatja, orvosi szak-
apok kedvező jelentései a legnagyobb körhá-
zakban való alkalmazás a legfinomabb bizonyítványt
nyújtják a **rectal-injectorral** való kilcheelési gyógy-
mó legmegelőbb, eddig nem sejtett eredményéről.
Példaképp ezt jelentik **Dr. Bergeon** és **Dr. Morel** ta-
nárok: „Köhögés, nyálkáság, láz, vérhányás három
nap alatt enyhülnek, azután teljesen elmúlnak
alvász és étvágy visszatérnek. A test súlyszaporodása
hetenkint ¼ egészen 1 kilóig A legfárasztóbb életmó-
lot lehet azután folytatni.“ — **Cornil** és **Ver-
eul** tanárok így nyilatkoznak: „Az atlmó-
dál a lélektelhiány azonnali elmúlása. —
Félj-s gyógyulás gyakran 8 nap alatt.“ —
ujardin Beaumetz tanár: „Időszaki bronchi-
lkatarrh teljesen gyógyított.“ — **Fränzl**
és **dr. Statz** tanárok: éhség áll be — súlysz-
porodás egészen 5 kilóig. — **Dr. M'Laughlin**: „A
magas fokú tüdő gümőkörös közlül valamennyi
alapon felgyógyult.“ — Hasonlót jelentenek a be-
tegek. (A gyógyítás nem alkalmazatlan, nem zavartó
s utóbj nélkül.) — A cs. kir. kizár. szab. gázkiehe-
lési készülék (rectal-injector) használati utasítá-
sokkal orvosok számára és magánhasználatra s a
gázfelosztóhoz való hozzátartozóval készpénzért
vagy postaiútvéttel 8 ftrért, gázmérővel 10 fo-
rintért kildl
Med. Dr. Altmann Bécs (Wien), VII., Maiahilfer-strasse N° 70.
Böhm. Krumau 1888. márt. 3.
Colliga ur! Egy igen súlyos esetben egy **tüdőbajosnál** ön kilcheelési készülékével valóban kitűnő sikert értem el.
Tisztelettel: **MED. DR. FAUTE GYÜLA.**
Kecskemét, 1888. szept. 11.
Tisztelt orvos ur! Ön gázkiehelési készitőket 1887. évi őszkor oly kitűnő sikerrel alkalmaztam, hogy
tökéletesen helyre álltam ezen állapot azóta folytonosan tart egy, hogy teljesen egészséges vagyok. Fogadja
őszinte hálaomat!
SZABO JULIA.

Vizsgáljatok meg mindent s a legjobbat válasszatok.
Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítvánnyal ki-
tüntetett kő zítmények:
Dr. Miller mohnövényedve megelőp hatáson köhögés, rekedtségnél, torokfájás, nyálkás-
sodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervek minden gyladásánál. Tegelyben gyer-
mekek és felnöttek számára. Egy tegey ára 50 kr.
Dr. Miller göres elleni övobalsama. Ezen balsam cölzerés és ajánlatos gyomorfájás
és gyomorégés, gyomor-hurut, gyomordaganat, hányás, hasmenés, fölfúvadás esetében, költikus fájda-
lagnál az erede-ny csaknem rögtön. Továbbá minden hosszadalmas és kimerítő betegségn után,
amennyiben az emésztés nagyban előmozdíttja. Ezen kitűnő szernek különösen fálhnyeben
egyetlen háztartásban sem kollene hiányoznia. Egy üveg ára 1 frt, 50 kr. Fél üveg 80 kr. o. é.
MILLER tyukszem-balsama.
Csalhatatlan szer tyúkszemek, szemölcsök és fájdalmas börkeményedések ellen.
Kitűnő hatása folytán ezen szer napról-napra növekvő keresletnek és elterjedésnek örvend.
Nemalán előfordulható hatás nélküli utazásoktól való megóvás végett keréttik mindenké,
csak **Miller tyukszem-balsamát** kernti.
Ára egy skatulyában levő üvegesnek használati utasítással együtt 48 kr. o. érték.
Szentesen valóban kaphatók:
GUNST L. fűszerkereskedő urnál.

ÜZLETHELYISÉG VÁLTOZTATÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

férfi s női divatáru, vászon, posztó, pipere és rövidáru

ÜZLETEMET

uri-utcában (III. tized 137. szám alatt) lévő, **ujjonnan épült saját házamba** áthelyeztem és a mai kor minden igényeinek megfelelőleg egész ujjonnan rendeztem be a legfinomabb nemű fűszerárakkal egybekötve.

Az általános bizalom, melyet lelkiismeretes működésem által kiérdemeltem sikerült, arra serkentett, hogy ugyanezen házamban

érec, fakoporsó, sirkő- és sirkereszt-

RAKTÁRT

létesítsek. Ezen raktáramat a legdiszesebb és a legszolidabb gyártmányú árukkal láttam el, így tisztelt vevőim igényeit teljesen kielégíthetem és arra fogok törekedni, hogy azon bizalmat, melyben eddig részesültem, ezután is minden tekintetben kiérdemeljem.

Jelentésem szíves figyelembe, új üzletemet pedig becses pártfogásba ajánlván, mely tiszteletem kifejezése mellett maradok:

10-9

NYIRI GERZON.

CZIGELKAI

LAJOS-ISTVÁN-

forrás

jódtartalmu, szikéleges-konyhasós savanyúviz.

Felülmulhatlan legdusabb szénsavas nátron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizei közt, bő vastartalma és sok szénsava miatt az égvényes-sé savanyúvizek közt pártalan és legkellemesebb, valamint legkönyebben emészthető valamennyi jódtartalmu ásványvizek közt.

A Lajos-forrás rendkívül hatásosnak bizonyult a gyomor-, bél-, húgyhólyag és légutak bántalmainál s görvélkórnál.

forrás.

Borvíz, leggazdagabb szoda- és szénsavtartalommal.

A legújabb vegyelemzésnél a Czigelkai István-forrás ásványvize nátron és szénsav tartalmára nézve, (1000 súlyrészt vízben 16-722 nátron és 784 szénsav) oly dúsragdagnak bizonyult, hogy tartalmával az eddig ismert bel- és külföldi ásványvizeket te-temesen felülmulja.

Mindenki okoknál fogva a Czigelkai István-forrás ásványvize savanyú borvíz vegyítése, egy erős, pezsgő, emésztőre alkalmas, kitűnő italt szolgáltat, melynek készítése az emésztésre is bír befolyással.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére

ÉDESKUTY L., magy. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállító által — **BUDAPESTEN.** —

Ugyazintén kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

500.1889. szám. Csongrádvármegye tiszántúli járás főszolgabírójától.

Pályázat.

Csongrádvármegyébe kebelezett Szegvár községben felállított 365 frt évi, s havonkénti részletekben utólagosan fizetendő javadalmazással egybekötött **irnoki állomás** a f. évi július hó 31-ik napján d. e. 10 órákor megtartandó választás útján fogván betöltetni, pályázni óhajtok felhivatnak felszerelendő kérvényeiknek a szolgabírói hivatalhoz f. é. július hó 29-ig leendő bemutatására. Mindszenten, 1889. május 24. **VIDOVICH ANTAL,** főszolgabíró.

3-2

SOÓS ALBERT SZENTESESEN.

BORSZÉKI VIZ

!!! az ásványvizek királya !!!

mely a legelső orvosi kapacitások által Európa legjobb és legszépsévsőbb ásvány és borvizének van elismerve és ezen két főindok elég uttörő arra nézve, hogy kitarja hazánkból a burjánmódra elterjedt divatos, rosszabb s pláne drágább külföldi vizeket és elfoglalja ismét a magyar család asztalain az őt megillető első helyet!

kizárólagos főraktár Szentesen:

SOÓS ALBERTNÉL.

Ajánlom továbbá a következő bel- és külföldi friss töltésű ásványvizeket, melyek nálam a legjutányosabb árban kaphatók: bártfal, billini, budai, eszai, cigelkai, egri, emsi, gleichenbergi, gieszhübl, koritnicai, lipki, carlsbadi, marienbadi, margit, mohai ágnes, paradí, szalvator, seltersi és roncegnoi ásványvizek.

SOÓS ALBERT SZENTESESEN.

Edes zöld takarmányt télen át

egyedül csak a *Mayfarth Ph* és *tírva*

Blunt-féle szabadalommal ellátott

ZÖLDTAKARMÁNY-SAJTÓJA

biztosít.

Egyetlen sajtó, mely dümöködő, állandó nyomást gyakorol, tehát

egyetlen sajtó, mely a sikert teljesen biztosítja!

Egyetlen sajtó, mely lehetségessé teszi, hogy a le-sajtolandó takarmányt ne csak négyszögű, de kerek hal-mazokba is rakhatjuk.

A kerek felhalmozás csökkenti a nyomásfölületet és ez által jelentékenyen szaporítja a kihasználást. Egy pár emeltyű 2000 mázsa zöldsakarmány vagy kevesebbnek sajtolását eszközi.

Minden sajtók közt a (Ára egy sajtó össze vasrészzeinek egy emeltyű-párral, készen kidolgozva: 100 legolcsóbb és legjobb. (frt o. é. a bécsi gyárból kiszolgáltatva.

Mayfarth Fülöp és társa,

BÉCS, II. Taborsstrasse 76,

10-9

Frankfurt a. M. 6. Berlin N.

A „SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA
elvéllal, minden e szakba vágó munkákat izléses, pontos és olcsó elkészítésre.

Nyomdahelyiség I. tized 265 szám, özv. Fried Józsefné urnő házában.

Ugyanott a „Szentes és Vidéke” című hetilap részére hirdetések felvételnek és a legjutányosabban számíttatnak.